

ДСНС УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

ВИЩЕ ПРОФЕСІЙНЕ УЧИЛИЩЕ ЛЬВІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ (М. ВІННИЦЯ)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Г.В.О. начальника училища
полковник служби
цивільного захисту

Володимир КОЦЮР

«*28*» *серпня* 2023 р.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

ТЕХНОЛОГІЧНА ПРАКТИКА

підготовки фахівців за освітньо-професійним ступенем «фаховий молодший бакалавр» на основі освітньо-кваліфікаційного рівня кваліфікованого робітника (зі скороченим строком навчання)
за освітньо-професійною програмою
«Радіаційний та хімічний контроль»
Спеціальність 263 "Цивільна безпека"
Галузь знань 26 "Цивільна безпека"

(інструктор радіаційної та хімічної розвідки)

Вінниця-2023

Технологічна практика - Освітня програма підготовки фахівців за освітньо-професійним ступенем «фаховий молодший бакалавр» на основі освітньо-кваліфікаційного рівня кваліфікованого робітника (зі скороченим строком навчання) за освітньо-професійною програмою «Радіаційний та хімічний контроль». Спеціальність 263 Цивільна безпека. Галузь знань 26 Цивільна безпека. Вінниця: ВПУ ЛДУБЖД (м. Вінниця), 2023.

Освітню програму складено на основі стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 263 Цивільна безпека галузі знань 26 Цивільна безпека, затвердженого наказом МОН України від 19.09.2022 № 830 та освітньо-професійної програми “Радіаційний та хімічний контроль” підготовки фахівців освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» за спеціальністю 263 Цивільна безпека, затвердженої наказом училища від 28.08.2023 № 168.

Укладач:

старший викладач–майстер виробничого навчання
навчального відділення виробничого навчання,
викладач вищої категорії
підполковник служби цивільного захисту

Олександр ОСАДЧУК

РЕКОМЕНДОВАНО

до розгляду на засіданні педагогічної ради
навчальним відділенням виробничого навчання
Протокол №12 від «28» серпня 2023 року

Начальник відділення-старший майстер
виробничого навчання
навчального відділення виробничого навчання
підполковник служби цивільного захисту

Віктор КРАСУЦЬКИЙ

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради училища
Протокол № 60 від «28» серпня 2023 р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма визначає зміст і обсяг технологічної практики та форми контролю знань, умінь та навичок по підготовці фахівців освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» за спеціальністю 263 «Цивільна безпека».

Метою технологічної практики є поглиблення знань та вдосконалення навичок і вмінь здобувачів освіти, які нададуть їм можливість якісно підготуватись, організувати і методично правильно, з дотриманням правил безпеки, праці провести практичні заняття із спеціальної фізичної підготовки та керувати особовим складом відділення під час ліквідування надзвичайних ситуацій та під час рятування людей, а також ознайомитися з інноваційними технологіями у галузі цивільної безпеки.

Основною формою проведення технологічної практики є практичні заняття, робота з наставником та самостійна робота здобувачів освіти.

Навчальний матеріал базується на знанні здобувачів освіти таких навчальних дисциплін, як: «Пожежна тактика», «Тактика дій під час ліквідування надзвичайних ситуацій та їх наслідків», «Пожежна та аварійно-рятувальна техніка і обладнання», «Дозиметрія іонізуючого випромінювання», «Засоби індивідуального та колективного захисту», «Техніка радіаційної, хімічної розвідки та спеціальної обробки» та окремих розділах «Психологія професійної діяльності».

В результаті виконання технологічної практики здобувачі освіти повинні мати загальні та спеціальні (фахові) компетентності:

Інтегральні компетентності:

- здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі в сфері цивільної безпеки або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів, актуалізованих та достатніх для проведення моніторингу небезпек, аналізу ризиків виникнення та реалізації аварій, надзвичайних ситуацій, нещасних випадків, професійних захворювань й інцидентів на виробництві та у невиробничій сфері, оцінювання їх можливих наслідків, розробки заходів та засобів щодо запобігання їм, локалізування й ліквідування та може характеризуватися певною невизначеністю умов;
- нести відповідальність за результати своєї діяльності;
- здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності

- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології;
- здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність до здійснення безпечної діяльності;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати

різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

Спеціальні компетентності:

- здатність оперувати термінами та визначеннями понять у сфері цивільної безпеки, володіти основними методологічними підходами, технологіями та засобами проведення ідентифікації, моніторингу, оцінки й прогнозування стану безпеки об'єктів господарювання, працівників, населення і навколишнього середовища;
- здатність до ідентифікації та оцінки небезпек, ризиків й можливостей для об'єктів, технологічних процесів, виробничого устаткування, людини та навколишнього середовища у сфері цивільної безпеки ;
- здатність обґрунтовано обирати та застосовувати методи оцінки та моніторингу рівнів впливу небезпечних та шкідливих виробничих чинників, уражаючих факторів джерел надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру з урахуванням тенденцій розвитку галузі;
- здатність виконувати заходи та застосовувати засоби, спрямовані на забезпечення безпечної й здорової праці; запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, нещасних випадків, професійних захворювань та інцидентів;
- здатність проводити аварійно-рятувальні та інші невідкладні роботи з локалізацією та ліквідацією наслідків надзвичайних ситуацій, аварій та стихійних лих;
- здатність обирати, налагоджувати та застосовувати технічні системи захисту, засоби індивідуального та колективного захисту людини від негативного впливу небезпечних чинників надзвичайної ситуації, аварій та стихійних лих;
- здатність використовувати знання, уміння й навички в галузі медичної підготовки для надання домедичної допомоги постраждалим;
- здатність працювати автономно та в команді, приймати обґрунтовані рішення, враховуючи ризики та можливості поліпшення стану безпеки об'єкта господарювання;
- здатність використовувати професійно профільовані знання й практичні навички для створення умов швидкої і безпечної евакуації людей з осередків і зон небезпек.

Засоби діагностики навчальних та практичних досягнень:

- проходження вхідного контролю знань, умінь та навичок здобувачів освіти;
- складання нормативів з спеціальної фізичної підготовки;
- виконання практичних завдань передбачених тематичним планом проходження технологічної практики;
- проходження вихідного контролю знань, умінь та навичок здобувачів освіти.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назви тем	Кількість годин
1	2	3
1	<i>Ознайомлення з підрозділом. Інструктаж з охорони праці</i>	8
2	<i>Самостійне виконання робіт (посадових обов'язків) інструктора радіаційної та хімічної розвідки</i>	217
2.1	Оволодіння практичними навичками дій під час роботи із засобами індивідуального захисту, спеціальної обробки (деконтамінації)	24
2.2	Оволодіння практичними навичками дій під час роботи з приладами радіаційної розвідки, дозиметричного і газоаналітичного контролю та спостереження, хімічної розвідки та контролю	38
2.3	Оволодіння практичними навичками дій під час роботи із спеціальною технікою та устаткуванням. Організація і проведення санітарної обробки особового складу, дегазації засобів індивідуального захисту, обладнання і техніки. Демеркуризація	24
2.4	Оволодіння практичними навичками дій із засобами зв'язку та вивчення їх технічних характеристик	10
2.5	Оволодіння практичними навичками дій по проведенню технічного обслуговування, зберігання та ремонту приладів радіаційної, хімічної розвідки, дозиметричного контролю, засобів індивідуального захисту, спецобробки та устаткування	15
2.6	Оволодіння практичними навичками дій по здійсненню першочергових аварійно-рятувальних робіт, локалізації та ліквідації джерел радіаційного та хімічного зараження, гасіння пожеж на зараженій території	66
2.7	Оволодіння практичними навичками дій під час проведення занять з особовим складом відділення	8
2.8	Оволодіння практичними навичками дій по організації і проведенню санітарної обробки особового складу, дегазації спорядження, обладнання і техніки	12
2.9	Оволодіння практичними навичками дій під час надання домедичної допомоги постраждалим	20
	Всього: годин/кредитів	225/7,5

Тема 1. Ознайомлення з підрозділом. Інструктаж з охорони праці

Інструктаж з охорони праці і пожежної безпеки на робочому місці.

Ознайомлення з підрозділом, його структурою та організацією діяльності.

Ознайомлення з приміщеннями підрозділу та їх призначенням.

Ознайомлення з спеціальною технікою.

Ознайомлення з розташуванням обладнання на автомобілях.

Ознайомлення із засобами зв'язку, які знаходяться на озброєнні в підрозділі.

Тема 2.1. Оволодіння практичними навичками дій під час роботи із засобами індивідуального захисту, спеціальної обробки (деконтамінації)

Ознайомлення з спеціальною технікою.

Проведення спеціальної обробки (деконтамінації) та підготовка дезактивуєчих, дегазуючих, дезінфікуючих розчинів та рецептур.

Часткова та повна спеціальна обробка (деконтамінація).

Способи проведення часткової та повної спеціальної обробки спеціального обладнання та спорядження, техніки, засобів індивідуального захисту.

Технічні засоби спеціальної обробки.

Тема 2.2. Оволодіння практичними навичками дій під час роботи з приладами радіаційної розвідки, дозиметричного і газоаналітичного контролю та спостереження

Перевірка робочого стану, підготовка та порядок роботи з вимірювачем потужності дози (рентгенметром) ДП-5В.

Перевірка робочого стану, підготовка та порядок роботи з дозиметром-радіометром універсальним МКС-У.

Перевірка робочого стану, підготовка та порядок роботи з приладом радіаційної та хімічної розвідки ПРХР-МЕ.

Перевірка робочого стану, підготовка та порядок роботи з радіометром бета-гамма випромінювання РКС-20.03 «Прип'ять», дозиметром-радіометром МКС-05 «Терра», дозиметром гамма-випромінювання індивідуальним ДКГ-21 «CARD» та іншими моделями «ЕКОТЕСТ».

Перевірка робочого стану, підготовка та порядок роботи з портативними газоаналізаторами серії «DRAGER».

Перевірка робочого стану, підготовка та порядок роботи з військовим приладом хімічної розвідки ВПХР, напівавтоматичним приладом хімічної розвідки ППХР, переносним аналізатором хлору 662КТ, переносним аналізатором амоніаку 342КТ.

Перевірка робочого стану, підготовка та порядок роботи з сигналізатором-аналізатором газів «Дозор-С-М» та його модифікаціями, автоматичним газосигналізатором ГСА-12 (ГСА-13).

Перевірка робочого стану, підготовка та порядок роботи з комплектом пристосувань для відбору проб КПО-1.

Перевірка робочого стану, підготовка та порядок роботи з універсальним газоаналізатором УГ-2.

Тема 2.3. Оволодіння практичними навичками дій під час роботи із спеціальною технікою та устаткуванням. Організація і проведення санітарної обробки особового складу, дегазації засобів індивідуального захисту, обладнання і техніки. Демеркуризація

Класифікація, призначення та можливості спеціальних машин радіаційного та хімічного захисту. Розташування спеціального обладнання.

Поняття про дезактивацію, дегазацію, дезінфекцію, демеркуризацію.

Мета та способи проведення спеціальної обробки (деконтамінації).

Призначення, загальна будова, тактико-технічні характеристики, порядок застосування спеціальних машин радіаційної та хімічної розвідки (УАЗ-469РХБ, БРДМ-2 РХБ).

Розташування спеціального обладнання на спеціальних машинах радіаційної та хімічної розвідки. Загальний принцип роботи приладів радіаційної та хімічної розвідки.

Порядок підготовки та основи експлуатації в особливих умовах, зберігання спеціальних машин радіаційної та хімічної розвідки.

Можливі несправності під час проведення робіт в зоні радіаційного та хімічного забруднення, способи їх усунення.

Обов'язки особового складу відділень УАЗ-469РХБ та БРДМ-2 РХБ при проведенні радіаційної і хімічної розвідки.

Призначення, загальна будова, тактико-технічні характеристики, порядок застосування портативної хімічної лабораторії ПРХЛ «Пчілка».

Порядок підготовки та основи експлуатації в особливих умовах, зберігання портативної хімічної лабораторії ПРХЛ «Пчілка».

Призначення, загальна будова, тактико-технічні характеристики, порядок застосування спеціальної техніки для проведення дезактивації (АРС-14, ДДА-66).

Табельні та штатні засоби для проведення спеціальної обробки (КСО, ИДК-1, ДК-4, дезактиваційна кабіна).

Розчини та рецептури, які використовуються для проведення спеціальної обробки.

Відпрацювання порядку проведення спеціальної обробки (деконтамінації).

Розташування та принцип роботи спеціального обладнання на автомобілях, табельних та штатних засобах для проведення спеціальної обробки (деконтамінації).

Порядок підготовки та основи експлуатації в особливих умовах, зберігання спеціального обладнання на автомобілях, табельних та штатних засобах для проведення спеціальної обробки (деконтамінації).

Відпрацювати порядок підготовки до роботи спеціальних машин радіаційної та хімічної розвідки легкого та важкого типу (УАЗ-469РХ, БРДМ-2РХБ).

Порядок підготовки до роботи табельних та штатних засобів для проведення спеціальної обробки (КСО, ИДК-1, ДК-4, дезактиваційна кабіна).

Відпрацювання порядку підготовки спеціальної машини санітарної обробки для проведення дезінфекції одягу та спорядження в польових умовах (ДДА-66).

Відпрацювання порядку підготовки спеціальної машини спеціальної обробки до роботи та проведення повної дегазації, дезактивації, дезінфекції (АРС-14).

Тема 2.4. Оволодіння практичними навичками дій із засобами зв'язку та вивчення їх технічних характеристик

Ознайомлення з видами, класифікацією, будовою, технічними характеристиками та принципом роботи радіостанцій, що використовуються в аварійно-рятувальних підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту. Порядок роботи із радіостанціями.

Сучасні види та схеми зв'язку, які використовуються в Оперативно-рятувальній службі цивільного захисту: оповіщення, оперативно-диспетчерський, на місці події, адміністративно-управлінський, засоби їх технічної реалізації. Організація оперативного зв'язку під час ліквідації надзвичайних ситуацій та гасіння пожеж.

Загальні поняття про дисципліну зв'язку. Правила ведення усіх видів зв'язку: встановлення зв'язку, передача повідомлення, передача цифрового тексту та передача повідомлень при поганій чутності. Оцінка якості зв'язку. Вимоги до ведення радіообміну. Призначення, завдання та порядок організації контролю за веденням радіообміну.

Загальні відомості про автоматизовані системи управління, що використовуються в Оперативно-рятувальній службі цивільного захисту: призначення, завдання та принципи роботи. Технічне та програмне забезпечення.

Організація і порядок функціонування оперативно-диспетчерської служби гарнізону та пункту зв'язку аварійно-рятувального підрозділу. Обов'язки посадових осіб з організації та забезпечення зв'язку в аварійно-рятувальних підрозділах. Документація щодо ведення зв'язку: плануючі, директивні, робочі карти, звітно-інформаційні та довідкові документи, їх короткий зміст, порядок розробки, вимоги до оформлення і ведення. Мета сигналів оповіщення та випадки, в яких вони подаються. Способи передачі сигналів оповіщення.

Автоматизована система зв'язку й оперативного управління пожежно-рятувальними підрозділами: основні завдання, принцип роботи, структурна та функціональна схеми.

Новітні засоби зв'язку, які використовуються в аварійно-рятувальних підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту. Застосування стільникового телефонного зв'язку, транкінгового радіозв'язку, супутникового та пейджингового зв'язку.

Використання електронної пошти та мережі Internet в органах і підрозділах цивільного захисту.

Відпрацювання порядку роботи із радіостанціями.

Відпрацювання порядку оформлення та використання документів по зв'язку.

Тема 2.5. Оволодіння практичними навичками дій по проведенню технічного обслуговування, зберігання та ремонту приладів радіаційної, хімічної розвідки, дозиметричного контролю, засобів індивідуального захисту, спецобробки та устаткування

Види технічного обслуговування, методика і періодичність проведення контрольних оглядів, оцінка технічного стану, догляд і зберігання приладів радіаційної, хімічної розвідки та дозиметричного контролю і засобів індивідуального захисту.

Технічне обслуговування спеціального обладнання спеціальних машин радіаційної та хімічної розвідки.

Зберігання і введення в експлуатацію приладів радіаційної, хімічної розвідки та дозиметричного контролю і засобів індивідуального захисту.

Поняття про спеціальну обробку (деконтамінацію), дезактивууючі, дегазуючі, дезінфікуючі речовини та рецептури.

Часткова та повна спеціальні обробки.

Способи проведення часткової та повної спеціальної обробки обладнання і техніки, засобів індивідуального захисту.

Санітарна обробка.

Технічні засоби спеціальної обробки. Демеркуризація.

Ознайомлення зі способами проведення дегазації, дезактивації, дезінфекції та демеркуризації, основними технічними засобами для проведення спеціальної обробки (деконтамінації).

Тема 2.6. Оволодіння практичними навичками дій по здійсненню першочергових аварійно-рятувальних робіт, локалізації та ліквідації джерел радіаційного та хімічного зараження, гасіння пожеж на зараженій території

Основні поняття про хімічну безпеку.

Характеристика небезпечних хімічних речовин. Маркування небезпечних вантажів. Аварійна картка на небезпечний вантаж.

Характер можливих аварій з викидом (вилівом) небезпечної хімічної речовини.

Методика прогнозування наслідків викиду (виліву) небезпечних хімічних речовин при аваріях на хімічно небезпечних об'єктах і транспорті.

Довгострокове прогнозування.

Аварійне (оперативне) прогнозування.

Розрахунок сил і засобів для обмеження зони хімічного забруднення створенням водяної завіси.

Захист населення і територій при аваріях на хімічно небезпечних об'єктах.

Проведення хімічної розвідки під час ліквідування наслідків аварій з викидом (вилівом) небезпечної хімічної речовини.

Способи і засоби ліквідування наслідків аварій з викидом (виливом) небезпечної хімічної речовини.

Особливості дій аварійно-рятувальних підрозділів під час ліквідування наслідків аварій на транспорті.

Особливості проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт під час проведення демеркуризації.

Основні поняття про радіаційну безпеку. Характеристика радіаційно небезпечних об'єктів. Класифікація та характер можливих аварій з викидом радіоактивних речовин.

Вихідні дані для прогнозування і оцінки радіаційної обстановки.

Визначення допустимої тривалості, часу та дози опромінення під час перебування особового складу на радіаційно забрудненій місцевості.

Визначення дози опромінення особового складу при подоланні зон радіоактивного забруднення.

Захист населення і території при аваріях на радіаційно небезпечних об'єктах.

Контроль радіаційного стану.

Радіаційна розвідка.

Обов'язки працівників в зоні радіоактивного забруднення.

Розбирання елементів завалів, які виникли у разі руйнування ядерного реактора.

Захоронення радіоактивних відходів, матеріалів та ґрунту.

Дії аварійно-рятувальних підрозділів під час проведення дезактивації на об'єктах, населених пунктах і дорогах.

Дезактивація техніки та транспортних засобів.

Заходи захисту при проведенні дезактивації.

Дії аварійно-рятувальних підрозділів під час проведення повної спеціальної обробки території, споруд, транспорту та техніки.

Відпрацювання дій аварійно-рятувальних підрозділів під час ліквідування наслідків хімічної аварії, проведення дезактивації, знезараження території, транспорту та техніки.

Проведення санітарної обробки.

Рішення задач з прогнозування наслідків викиду (випливу) небезпечної хімічної речовини при аваріях на хімічно небезпечних об'єктах і транспорті.

Розрахунок сил і засобів для обмеження зони хімічного забруднення створенням водяної завіси.

Відпрацювання дій відділення по організації та проведенню аварійно-рятувальних робіт під час ліквідування наслідків аварій на хімічно-небезпечних об'єктах.

Відпрацювання дій відділення по організації та проведенню аварійно-рятувальних робіт під час ліквідування наслідків хімічних аварій на транспорті.

Відпрацювання дій відділення по організації та проведенню аварійно-рятувальних робіт під час ліквідування наслідків аварій в зоні радіаційного забруднення.

Відпрацювання дій відділення по організації та проведенню спеціальної обробки (деконтамінації) після роботи в зонах хімічного та радіоактивного забруднення.

Тема 2.7. Оволодіння практичними навичками дій під час проведення занять з особовим складом відділення

Ознайомлення з розкладом занять.

Підготовка методичних документів для проведення занять з особовим складом відділення.

Проведення занять з особовим складом відділення щодо застосування спеціальних машин радіаційного та хімічного захисту, аварійно-рятувального устаткування та індивідуальних засобів захисту.

Тема 2.8. Оволодіння практичними навичками дій по організації і проведенню санітарної обробки особового складу, дегазації спорядження, обладнання і техніки

Призначення, загальна будова, тактико-технічні характеристики, порядок застосування спеціальної техніки для проведення спеціальної обробки (ДДА-66).

Застосування табельних засобів санітарної обробки (ПП-8А, ДПС, ДПС-1, КСО, ІДП).

Порядок проведення санітарної обробки.

Розташування та принцип роботи табельних засобів санітарної обробки на автомобілях для проведення санітарної обробки.

Відпрацювання порядку підготовки спеціальної машини для проведення дезінфекції одягу та спорядження в польових умовах (ДДА-66).

Тема 2.9. Оволодіння практичними навичками дій під час надання домедичної допомоги постраждалим

Забезпечення прохідності дихальних шляхів. Визначення наявності дихання.

Визначення наявності пульсу на артеріях.

Вилучення потерпілого з небезпечного місця.

Надання домедичної допомоги в залежності від виду раневого агента.

Надання домедичної допомоги із застосуванням підручних та медико-санітарних засобів при пораненнях.

Надання домедичної допомоги підручними та медико-санітарними засобами при переломах, забоях, вивихах.

Оцінка функцій організму та надання домедичної допомоги потерпілим із синдромом тривалого стиснення.

Підтримка життєвоважливих функцій організму при порушенні дихання: штучна вентиляція легень без спеціального устаткування, штучна вентиляція легень за допомогою допоміжних засобів без інгаляції киснем, штучна вентиляція за допомогою допоміжних засобів з інгаляцією киснем.

Підтримка життєвоважливих функцій організму при порушенні кровообігу: зупинка зовнішньої кровотечі; шокова позиція; визначення пульсу; непрямий масаж серця.

Серцево-легенева реанімація: виконання, оцінка ефективності.

Особливості надання домедичної допомоги при утопленнях.

Надання медичної допомоги потерпілим з психогенними реакціями.

Види пов'язок, перев'язувальний матеріал. Правила накладання пов'язок.

Зупинка кровотечі тисненням на окремі точки, за допомогою тиснучої пов'язки, джгута (закрутки).

Накладання м'яких пов'язок: на голову; на верхні та нижні кінцівки, на нижню частину живота та верхню третину стегна, на грудну клітку.

Накладання транспортних шин.

Накладання підручних засобів іммобілізації.

Попередження синдрому тривалого стиснення.

Транспортування потерпілих: перенесення на ношах, перенесення за допомогою лямок для нош, перенесення на руках.

Завантаження потерпілих у санітарний транспорт.

Домедична допомога при термічних ураженнях.

Домедична допомога при опіках. Клінічні прояви перегрівання, домедичної допомога ураженим.

Домедична допомога при відмороженнях. Домедична допомога ураженим при переохолодженнях.

Домедична допомога при радіаційних ураженнях. Часткова санітарна обробка при забрудненнях радіоактивними речовинами. Правила користування радіозахисними та протиблювотними засобами з аптечки індивідуальної АІ-2.

Домедична допомоги при отруєнні токсичними речовинами.

Надання домедичної допомоги отруєним окислом вуглецю (чадним газом), хлором, аміаком, фосфорно-органічними сполуками, парами кислот і продуктами харчування.

Надання домедичної допомоги при попаданні отрути у шлунок. Видалення отрути зі шлунка.

Розшук та евакуація потерпілих із зони ураження небезпечними хімічними речовинами. Надання домедичної допомоги.

Надання домедичної допомоги при ботулізмі, харчових токсикоінфекціях, отруєнні грибами та при укусах отруйних тварин, комах.

Періоди пологового процесу.

Патологічні пологи, особливості їх ведення.

Відпрацювання техніки прийому пологів і догляду за новонародженим на спеціальних манекенах.

Дії пожежних-рятувальників при ліквідуванні пожеж, наслідків вибуху. Застосування засобів захисту населенням та особовим складом спеціалізованих формувань під час катастрофічних пожеж.

Виконання правил охорони праці під час ліквідуванні наслідків транспортних катастроф.

Дії пожежних-рятувальників в осередках хімічних катастроф. Виконання заходів охорони праці та особистого захисту при хімічних катастрофах.

Забезпечення безпеки постраждалого.

Забезпечення безпеки рятувальника та оточуючих від постраждалого з ГПР.

Правила використання засобів захисту від зараження бактеріальними засобами.

Особливості проведення реанімаційних маніпуляцій в засобах індивідуального захисту.

ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Статут дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту та Статуту дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж: Наказ МВС України № 340 від 26.04.2018 р. - 2018.
2. Порядок організації службової підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту: Наказ МВС України № 511 від 15.06.2017 р. - 2017.
3. Порядок організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в органах управління і підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України: Наказ МВС №1032 від 07.10.2014 р. – 2014.
4. Нормативи виконання навчальних вправ з підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту та працівників Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України до виконання завдань за призначенням: Наказ МВС України №1470 від 20.11.2015 р. - 2015.
5. Методичні рекомендації щодо виконання навчальних вправ з підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту та працівників Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України до виконання завдань за призначенням: Київ – 2018.
6. Рекомендації щодо захисту особового складу підрозділів оперативно-рятувальної служби цивільного захисту МНС України під час гасіння пожеж та ліквідації наслідків аварій за наявності небезпечних хімічних речовин (амоніак, хлор, азотна, сірчана, соляна та фосфорна кислоти): Київ – 2008.
7. Настанова з організації газодимозахисної служби в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту МНС України: Наказ МНС України № 1342 від 16.12.2011 р. - 2011.
8. Методика прогнозування наслідків виливу (викиду) небезпечних хімічних речовин під час аварій на хімічно-небезпечних об'єктах і транспорті: Наказ МВС України №1000 від 29.11.2019 р. – 2019.
9. Правила безпеки праці в органах і підрозділах МНС України (Частина перша для підрозділів державної пожежної охорони) : наказ МНС України № 312 від 07.05.2007 р. – 2007.
10. Порядок надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах: Наказ МОЗ №398 від 19.06.2014 р. – 2014.
11. Настанова з організації фізичної підготовки в МНС України: Наказ МНС України № 10 від 05.08.2004 р. - 2004.
12. Аветисян В.Г., Адаменко М.І. Рятувальні роботи під час ліквідацій надзвичайних ситуацій. – Київ: Основа, 2006.
13. Кропивницький В.С., Довідник керівника гасіння пожежі. – Київ, 2016.

Додаткова:

14. Аппарат АСВ-2М. Техническое описание и инструкция по эксплуатации.

15. Дыхательный аппарат на сжатом воздухе ПОСТАУЕР-SL (Q). Инструкция по эксплуатации.
16. Довідник з цивільної оборони. - Київ: ЗАТ «Укртехногрупа», 2001.
17. Иванов А.Ф., Алексеев П.П., Безбородько М.Д., Максимов Б.А., Минаев Н.А., Степанов К.Н., Пожарно-техническое вооружение. - М.: Стройиздат, 1988.
18. Ковалишин В.В., Кусковець С.Л., Луц В.І. Основи створення та експлуатації засобів індивідуального захисту органів дихання. Львів.: Сполом 2011.
19. Назаров О.О., Кулешов М.М. Пожежегасіння та аварійно-рятувальні роботи. Довідник молодого фахівця служби цивільного захисту. – Харків, 2004.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ПРАКТИКАНТІВ

Рівень навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання теоретичних знань	Критерії оцінювання практичних навичок
1	2	3	4
I рівень - початковий	1	Практикант з допомогою наставника відтворює на дуже низькому рівні окремі елементи теоретичних знань роботи з обладнанням, технікою, ЗІЗОД, засобами зв'язку, приладами радіаційної розвідки та хімічного контролю. Під час відповідей на питання припускається суттєвих помилок.	Практикант з допомогою наставника відтворює на дуже низькому рівні окремі елементи професійних знань. З постійною допомогою наставника виконує лише елементи практичної роботи з обладнанням, технікою, ЗІЗОД, засобами зв'язку, приладами радіаційної розвідки та хімічного контролю. При виконанні роботи припускається суттєвих помилок на робочих місцях, послідовності виробничих дій, в прийомах праці та технологічних операціях. Не спроможний працювати в складі відділення та індивідуально. Результат роботи повністю не відповідає вимогам діючих нормативних документів. Потребує постійної допомоги та контролю в дотриманні правил безпеки праці.
	2	Практикант з допомогою наставника відтворює на низькому рівні окремі елементи теоретичних знань роботи з обладнанням, технікою, ЗІЗОД та засобами зв'язку, приладами радіаційної розвідки та хімічного контролю ліквідації наслідків аварій і стихійних лих, ведення радіообміну. Під час відповідей на питання припускається суттєвих помилок.	Практикант з допомогою наставника відтворює на низькому рівні окремі елементи професійних знань. З постійною допомогою наставника не усвідомлено виконує лише елементи практичної роботи з обладнанням, технікою, ЗІЗОД, засобами зв'язку, приладами радіаційної розвідки та хімічного контролю. При виконанні роботи припускається суттєвих помилок на робочих місцях, послідовності виробничих дій, в прийомах праці та технологічних операціях. Не спроможний працювати в складі відділення. Результат роботи істотно не відповідає вимогам діючих нормативних документів. Потребує допомоги і контролю в дотриманні правил безпеки праці.

1	2	3	4
	3	<p>Практикант з допомогою наставника відтворює окремі фрагменти теоретичних знань роботи з обладнанням, технікою, ЗІЗОД, засобами зв'язку, приладами радіаційної розвідки та хімічного контролю, ліквідації наслідків аварій і стихійних лих, ведення радіообміну. Під час відповідей на питання припускається суттєвих помилок.</p>	<p>Практикант безсистемно на низькому рівні відтворює окремі компоненти професійних знань та роботи з обладнанням, технікою, ЗІЗОД, засобами зв'язку, приладами радіаційної розвідки та хімічного контролю. З допомогою наставника планує та виконує незначну частину функціональних обов'язків. При виконанні робіт припускається значної кількості помилок на робочих місця та прийомах праці, які самостійно виправити не може. Результат роботи не відповідає вимогам діючих нормативних документів. Потребує допомоги і контролю в дотриманні правил безпеки праці.</p>
II рівень - середній	4	<p>Практикант на рівні запам'ятовування без розуміння відтворює окремі фрагменти теоретичних знань роботи з обладнанням, технікою, ЗІЗОД, засобами зв'язку, приладами радіаційної розвідки та хімічного контролю, ліквідації наслідків аварій і стихійних лих. Має значні труднощі при аналізі та порівнянні. Недостатньо усвідомлено користується службовою документацією. Під час відповідей припускається значної кількості помилок, яких самостійно виправити не може.</p>	<p>Практикант без достатнього розуміння відтворює окремі компоненти професійних знань необхідних для виконання роботи, обладнанням, технікою, ЗІЗОД, і засобами зв'язку, приладами радіаційної розвідки та хімічного контролю, та недостатньо усвідомлено виконує основні прийоми роботи з ними. Не може пояснити змісту виробничих операцій при проведенні робіт. З частковою допомогою наставника виконує виробничі дії та виконує функціональні обов'язки з використанням службової документації. При виконанні роботи припускається значної кількості помилок, яких самостійно виправити не може. Результат роботи відповідає мінімальним діючим якісним і кількісним показникам. В окремих випадках потребує допомоги і контролю в дотриманні правил безпеки праці.</p>

1	2	3	4
II рівень - середній	5	<p>Практикант на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння відтворює окремі фрагменти теоретичних знань роботи з обладнанням, технікою, ЗІЗОД, засобами зв'язку, приладами радіаційної розвідки та хімічного контролю, ліквідації наслідків аварій і стихійних лих. З помилками дає визначення основних понять. Може частково обґрунтувати і проаналізувати свою відповідь. Недостатньо усвідомлено користується службовою документацією. При відповіді допускається помилок, яких самостійно виправити не може.</p>	<p>Практикант з допомогою наставника відтворює окремі компоненти професійних знань необхідних для роботи в складі відділення, виконання роботи з обладнанням, технікою, ЗІЗОД, засобами зв'язку, приладами радіаційної розвідки та хімічного контролю, недостатньо усвідомлено виконує основні прийоми роботи з ними. З частковою допомогою наставника виконує виробничі дії та виконує функціональні обов'язки з використанням технічної документації. При виконанні роботи допускається помилок, яких самостійно виправити не може. Результат роботи відповідає низькому рівню діючих якісних та кількісних показників. В окремих випадках потребує допомоги і контролю в дотриманні правил безпеки праці.</p>
	6	<p>Практикант без достатнього розуміння відтворює окремі фрагменти теоретичних знань роботи з обладнанням, технікою, ЗІЗОД, засобами зв'язку, приладами радіаційної розвідки та хімічного контролю, ліквідації наслідків аварій і стихійних лих. З окремими помилками дає визначення основних понять. Може частково аналізувати свою відповідь, порівнювати і робити висновки. Користується окремими видами службової документації. Під час відповіді допускається помилок, які може частково виправити.</p>	<p>Практикант без достатнього розуміння відтворює значну кількість компонентів професійних знань необхідних для роботи з обладнанням, ЗІЗОД, засобами зв'язку, приладами радіаційної розвідки та хімічного контролю, недостатньо усвідомлено виконує основні прийоми роботи з ними. З частковою допомогою наставника виконує виробничі дії та виконує функціональні обов'язки з використанням службової документації. При виконанні роботи допускається помилок, які частково може виправити з допомогою наставника. Результат виконаної роботи відповідає низькому рівню діючих якісних та кількісних показників. В окремих випадках потребує консультативної допомоги в організації робочою місця та дотриманні правил безпеки праці.</p>

1	2	3	4
III рівень – достатній	7	<p>Практикант самостійно з розумінням відтворює суть основних положень теоретичних знань роботи з обладнанням, технікою, ЗІЗОД, засобами зв'язку, приладами радіаційної розвідки та хімічного контролю, ліквідації наслідків аварій і стихійних лих, застосовує їх при виконанні практичних завдань в типових умовах. Дає визначення основних понять, аналізує, порівнює, робить висновки. Його відповідь в цілому правильна, але містить неточності і недостатньо обґрунтована. Користується довідковою інформацією і службовою документацією. Під час відповіді припускається несуттєвих помилок, які частково виправляє.</p>	<p>Практикант з розумінням відтворює основні професійні знання необхідні для роботи з обладнанням, технікою, ЗІЗОД, засобами та зв'язку, приладами радіаційної розвідки та хімічного контролю. Планує виробничі дії та виконує функціональні обов'язки за типовим алгоритмом (послідовність дій) з незначним відхиленням від встановленої послідовності. Достатньо усвідомлено користується службовою документацією. Застосовує основні прийоми самоконтролю якості роботи. Потребує консультації наставника. Під час виконання службових обов'язків припускається несуттєвих помилок і неточностей, які частково може виправити. Результат роботи в цілому відповідає якісним і кількісним показникам запланованого рівня кваліфікації. Дотримується правил безпеки праці.</p>
	8	<p>Практикант самостійно, з розумінням відтворює суть основних положень теоретичних знань та застосовує їх при виконанні практичних завдань в типових умовах (стандартних ситуаціях). Дає визначення основних понять, аналізує, порівнює інформацію, встановлює її зв'язок з обраною професією та робить висновки. Відповідь у цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована. Усвідомлено користується довідковою інформацією, технічною та конструкторсько-технологічною документацією. Під час відповіді припускається несуттєвих помилок, які частково виправляє.</p>	<p>Практикант з розумінням відтворює основні професійні знання, правильно виконує основні прийоми роботи з обладнанням, технікою, ЗІЗОД, засобами зв'язку, приладами радіаційної розвідки та хімічного контролю. Самостійно планує та виконує функціональні обов'язки за типовим алгоритмом (послідовність дій) в межах встановлених норм часу. Достатньо усвідомлено користується службовою документацією, що надається. Застосовує основні прийоми самоконтролю виробничих дій та методи контролю за якістю роботи. При виконанні роботи припускається несуттєвих помилок, які може виправити. Результат роботи відповідає якісним і кількісним показникам, що передбачені запланованим рівнем кваліфікації. Дотримується послідовності виконання дій та правил безпеки праці.</p>

1	2	3	4
III рівень – достатній	9	<p>Практикант володіє теоретичними знаннями, що відповідають професійному рівню в усній, письмовій і графічній формах та застосовує їх при виконанні практичних завдань, як у типових, так і в дещо ускладнених умовах. Дає визначення основних понять, аналізує, порівнює і систематизує інформацію, встановлює зв'язок з обраною професією та робить висновки. Усвідомлено користується додатковою інформацією і службовою документацією. Під час відповіді припускається несуттєвих помилок, які може виправити.</p>	<p>Практикант володіє основними професійними знаннями та правильно виконує переважну більшість прийомів роботи з обладнанням, технікою, ЗІЗОД, засобами зв'язку, приладами радіаційної розвідки та хімічного контролю. Самостійно планує роботу та виконує функціональні обов'язки за типовим алгоритмом (послідовність дій) у межах встановлених норм часу. Усвідомлено користується службовою та технічною документацією. Правильно застосовує основні прийоми самоконтролю виробничих дій. При виконанні роботи припускається несуттєвих помилок, які виправляє. Результат роботи відповідає якісним і кількісним показникам, що передбачені запланованим кваліфікаційним рівнем. Дотримується норм витрат матеріалів, енергоресурсів та правил безпеки праці.</p>
IV рівень – високий	10	<p>Практикант уміє усвідомлено засвоювати нову інформацію в обсязі, що необхідна. Володіє глибокими, міцними знаннями функціональних обов'язків і здатний їх правильно використовувати для виконання практичних завдань. Відповідь практиканта повна, правильна, логічна, містить аналіз і систематизацію. Вміє самостійно користуватися джерелами інформації. Практикант самостійно й правильно застосовує довідкову інформацію та технічну документацію. Під час відповіді та виконанні практичних завдань припускається окремих неточностей, які може виправити самостійно. Виявляє пізнавально-творчий інтерес до обраної професії, нової техніки і технології.</p>	<p>Практикант володіє професійними знаннями в обсязі, який передбачено функціональними обов'язками та самостійно і правильно виконує роботи по обслуговуванню техніки і обладнання за встановленими нормами часу. Самостійно, в повному обсязі виконує функціональні обов'язки. Дотримується нормативів витрат матеріалів і інших ресурсів. Виявляє елементи професійної культури та прагнення і здатність до продуктивної творчої співпраці в колективі. В процесі роботи може припускатись окремих неточностей, які самостійно виправляє. Результат виконаної роботи в цілому відповідає діючим заданим якісним і кількісним показникам. Рационально організовує робоче місце та дотримується правил безпеки праці.</p>

1	2	3	4
	11	<p>Практикант володіє узагальненими знаннями обов'язків в повному обсязі та здатний їх ефективно використовувати для виконання всіх передбачених програмою практичних завдань. Відповідь практиканта повна, правильна, логічна і містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу. Вміє самостійно знаходити й користуватися джерелами інформації, оцінювати отриману інформацію. Робить аргументовані висновки. Правильно й усвідомлено застосовує всі види довідкової інформації та службової документації. Може самостійно складати окремі її види. Практичні завдання виконує правильно, у повному обсязі як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом. Під час відповіді припускається незначних неточностей, які самостійно виявляє та виправляє. Виявляє пізнавально-творчий інтерес до обраної професії, нової техніки і технології.</p>	<p>Практикант володіє професійними знаннями обов'язків в повному обсязі та самостійно, правильно, впевнено виконує роботи по обслуговуванню техніки та обладнання за встановленими нормами часу. Самостійно, в повному обсязі виконує обов'язки відповідно до кваліфікаційних вимог. Вміє самостійно розробляти окремі види службової документації та обирати оптимальний варіант виконання поставленого наставником завдання. Зразково дотримується нормативів витрат матеріалу та інших ресурсів. Правильно й усвідомлено застосовує всі прийоми самоконтролю виробничих дій та методи контролю за якістю роботи. Опанував основи професійної культури та виявляє прагнення і здатність до продуктивної і творчої співпраці в колективі. В процесі роботи припускається незначних неточностей, які самостійно виявляє і виправляє. Результат виконаної роботи повністю відповідає діючим якісним і кількісним показникам. Забезпечує високий рівень організації праці та дотримання правил безпеки праці.</p>
	12	<p>Практикант володіє системними знаннями обов'язків, ефективно їх застосовує для виконання практичних завдань, що передбачені навчальною програмою. Відповідь практиканта повна, правильна, логічна містить аналіз, систематизацію, узагальнення. Вміє самостійно знаходити і користуватися джерелами інформації, оцінювати отриману інформацію. Робить аргументовані висновки. Правильно й усвідомлено використовує всі види довідкової та технічної документації в межах функціональних обов'язків.</p>	<p>Практикант володіє системними професійними знаннями обов'язків в повному обсязі та бездоганно виконує роботи по обслуговуванню техніки і обладнання за встановленими нормами часу. Самостійно, в повному обсязі виконує обов'язки відповідно до кваліфікаційних вимог. Вміє самостійно розробляти службову документацію, обирати оптимальний варіант виконання поставленого наставником завдання. Знаходить шляхи зменшення витрат матеріалів та інших ресурсів, що не впливають на якість. Впевнено й усвідомлено застосовує всі прийоми самоконтролю виробничих дій та методи контролю за якістю роботи.</p>

РЕЦЕНЗІЯ - ВІДГУК

на освітню програму технологічної практики

Спеціальність 263 «Цивільна безпека»

Галузь знань 26 «Цивільна безпека»

(освітньо-професійна програма «Радіаційний та хімічний контроль»)

Подана на рецензування освітня програма технологічної практики має на меті надання здобувачам освіти фундаментальної теоретичної і практичної підготовки для набуття здатності ефективно виконувати професійні обов'язки, з урахуванням вимог стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 263 Цивільна безпека галузі знань 26 Цивільна безпека, затвердженого наказом МОН України 19 вересня 2022 року № 830, та освітньо-професійної програми «Радіаційний та хімічний контроль» підготовки фахівців освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» за спеціальністю 263 Цивільна безпека, затвердженої наказом начальника училища від 28 серпня 2023 року № 168.

Сучасний фахівець цивільної безпеки повинен володіти не тільки визначеним комплексом і рівнем спеціальних знань, а також і визначеним рівнем екологічного світогляду та мислення, який дозволить аналізувати і оцінювати виробничу діяльність відносно її впливу на природне навколишнє середовище, розуміння глибинних процесів цієї взаємодії.

Освітня програма відображає структурно-логічна схема освітньої програми, матриця освітніх компонентів відповідає програмним компетентностям та забезпечує врахування вимог компетентнісного підходу передбачає формування загальних та спеціальних (фахових) компетентностей визначених освітньо-професійною програмою.

Обсяг вивчення дисципліни складає 225 год/ 7,5 кредити ECTS.

Проведений аналіз освітньої програми технологічної практики підтверджує, що її зміст дозволить майбутнім фахівцям радіаційного та хімічного контролю в становленні їх як кваліфікованих спеціалістів; надасть необхідні уміння та навички успішного виконання завдань при ліквідуванні наслідків надзвичайних ситуацій, аварій, катастроф, стихійного лиха; навчить вміло та впевнено експлуатувати прилади хімічної розвідки та газоаналітичного контролю, проводити їх технічне обслуговування і ремонт.

З урахуванням зазначеного вище вважаю, що дану освітню програму технологічної практики можна рекомендувати до впровадження в освітній процес для підготовки фахових молодших бакалаврів за спеціальністю 263 «Цивільна безпека».

Начальник АРЗ СП ГУ

ДСНС України у Вінницькій області

полковник служби цивільного захисту

Євген КОБЧУК